

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

A STUDY ON LEARNING ACHIEVEMENT AND ATTITUDE
TOWARDS STUDYING THAI LITERATURE OF MATTAYOMSUKSA
4 STUDENTS RECEIVING PROACTIVE LEARNING MANAGEMENT
TOGETHER WITH STAD COOPERATIVE LEARNING TECHNIQUE

¹ลลิตทิพย์ วรรณพงษ์และ ²แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย

¹Lalinthip Wannapong and ²Sangsuree Daungkamnoi

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย

Northeastern University, Thailand.

¹lalinthip.wnp@gmail.com, ²sangsuree.dua@neu.ac.th

Received September 10,2020; Revised November 2, 2020; Accepted December 25,2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยให้นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปและมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดและ 2) ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนพระธาตุหนองสามหมื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิด

เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย จำนวน 30 ข้อ โดยใช้สถิติพื้นฐานเป็นค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด เท่ากับ 22.23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.11 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.07)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study learning achievement and attitude towards studying Thai Literature of Mattayomsuksa 4 students after receiving proactive learning management together with STAD cooperative learning technique so that at least 70% of the sample group passed the prescribed criterion of 70%; 2) to study the attitude of Mattayomsuksa 4 students towards studying Thai literature after receiving proactive learning management together with STAD cooperative learning technique. The target group consisted of 30 Mattayomsuksa 4 students studying in the second semester of the academic year 2019 in Pratat Nongsammuen School, under the Office of Secondary Educational Service Area 30. The target group was purposively selected. Two types of research instruments included: 1) experimental tool which consisted of 9 lesson plans; and 2) data collection tools that were consisted of 30 items of learning achievement test with 4 choices of each item and 30 items of attitude test on studying Thai literature. The collected data were analyzed through basic statistics of mean, standard deviation and percentage. The research findings were as follows. 1) The students made a mean score of learning achievement at 22.23 or 74.11 per cents of the full marks, and the number of 25 students or 83.33 per cents of the total group passed the 70 per cents criterion that was in line with the prescribed criterion. 2) The overall attitude of the students towards studying Thai literature through proactive learning management together with STAD cooperative learning technique was at the agreeable level ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.07)

Keywords: Proactive Learning Management, STAD Cooperative Learning Technique, Learning Achievement

บทนำ

วรรณคดีไทยเป็นสื่อความบันเทิงรูปแบบหนึ่งของไทยจากอดีตสู่ปัจจุบัน โดยตามความหมายของคำว่า วรรณคดี คือหนังสือที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดี มีศิลปะการใช้ภาษา ถ้อยคำ เป็นสื่อในการสร้างสรรค์ และมีความไพเราะ มีการกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกตามอารมณ์ของผู้ประพันธ์ และยังให้ความรู้ให้ข้อคิดอันเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ดังที่รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2523) ได้กล่าวถึงวรรณคดีไว้ว่า เป็นงานศิลปะที่สร้างความเพลิดเพลินด้วยสุนทรียภาพทางภาษาจากถ้อยคำ และโวหารการบรรยายและพรรณนา วรรณคดีจึงมีพลังจูงใจผู้อ่านให้มีอารมณ์รัก เศร้า ขบขัน สมเพช สงสาร โกรธ ชื่นชม ปิติ ฯลฯ คุณสมบัติของวรรณคดีข้อนี้จึงเรียกได้ว่าเป็นอาหารใจ นอกจากนี้วรรณคดียังเป็นเครื่องบันทึกสภาพสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่งดงามของไทยไว้อีกด้วย และชัตสุณี สินธุสิทธิ์ (2532) อธิบายคุณค่าของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีมิใช่แต่จะทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลินไปกับเนื้อหา และการใช้ภาษาอันงดงามเท่านั้น หากแต่นำความรอบรู้มาสู่ผู้อ่าน ทั้งในเรื่องของสรรพวิทยาการด้านต่างๆ และในเรื่องของโลกและชีวิตจริง วรรณคดียังเพิ่มพูนความรู้อื่นๆ เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง และการดำรงชีวิต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีว่า วรรณคดีเป็นกระจกส่องลักษณะสังคมของตน และอาจเป็นเครื่องดำรงวัฒนธรรม ผู้ที่อ่านงานเขียนวรรณคดีและวรรณกรรมจึงสามารถสร้างจินตนาการเข้าใจและเกิดความซาบซึ้ง โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าที่ควรแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ดังเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม นั้น ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้นการเรียนวรรณคดีไทยจึงเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำข้อคิดที่ได้จากวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงต่อไป

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ของโรงเรียนพระธาตุหนองสามหมื่น พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.33 โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบรายมาตรฐาน พบว่า ท 5.1 วรรณคดีและวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 29.92 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2561)

นอกจากนี้ผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2561 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 65.44 จากผลการทดสอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาและข้อบกพร่องของการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งเมื่อสอบถามนักเรียนและสังเกตการเรียนในชั้นเรียน พบสาเหตุว่านักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ เกิดจากนักเรียนเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียน นักเรียนขาดทักษะการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ถอดคำประพันธ์ไม่ได้ ไม่รู้จักคำศัพท์ จึงทำให้ไม่สนุก ทั้งๆที่เนื้อเรื่องของวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเรื่องที่สนุกสนาน มีจินตนาการ และมีข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งครูผู้สอนจะใช้วิธีสอนแบบเดิม คืออธิบายแล้วบอกให้นักเรียนจด ไม่ได้ศึกษาและนำวิธีการสอนที่เหมาะสม ไม่มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ประกอบการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม ไม่มุ่งนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ มาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนขาดการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทยอีกด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีวิธีการที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจด้วยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ดังที่ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551) อธิบายว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนเชิงรุก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนั้นๆ การใช้คำถาม แฝงฝังความคิด การสัมมนา การใช้การแก้ปัญหา การสอนกลุ่มย่อยแบบไม่เป็นทางการ การสำรวจข้อมูลการทดลอง การแก้ไขปัญหากรณีศึกษา การอภิปราย เป็นต้น แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย (2561) กล่าวถึงสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นสถานศึกษาตั้งแต่ระดับโรงเรียน วิทยาลัยจนถึงระดับมหาวิทยาลัย สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ทุกแห่ง แม้แต่ภาคสนาม หรือสถานที่โล่งๆ เหมือนหอประชุมก็สามารถจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกันเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติา แก้วพิกุล (2555) และพระมหากษัตริย์ นนทภาณี (คำหาพล) (2561) พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนพร้อมเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD คือ การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4-5 คน สมาชิกในกลุ่มได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระนั้นร่วมกัน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอนและเก็บคะแนนของตนไว้ ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรานำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุดกลุ่มนั้นได้รางวัล (ทิตนา แคมมณี, 2559) ซึ่งการเรียนแบบนี้ก็ช่วยเหลือนักเรียนซึ่งกันและกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และแก้ปัญหาจนสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม งานวิจัยที่สนับสนุนวิธีการสอนแบบ

ร่วมมือเทคนิค STAD สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อติศร ขาวสะอาด (2555) ผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย เทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ผลการศึกษาของประพันธ์ บุญพิมพ์ (2555) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ($\bar{X} = 26.65, S.D. = 1.84$) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ($\bar{X} = 25.24, S.D. = 1.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากสภาพปัญหาและงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ทั้งนี้เพราะเป็นวิธีการที่ เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้โดยค้นพบความรู้ หรือแนวทางแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้เด็กได้รู้จักช่วยเหลือซึ่ง กันและกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและศักยภาพผู้เรียนสู่การเรียน การสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน วรรณคดีไทยให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัด การเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยให้นักเรียนมี คะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด
2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่เข้าขั้นการทดลอง (Pre-Experimental Research) ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ One Group Posttest Only Design (ล้วน สาย ยศและอังคณา สายยศ, 2538)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระธาตุหนองสามหมื่น อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนพระธาตุหนองสามหมื่น พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาของวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยเนื้อหา ย่อย ดังนี้ 1) การศึกษาความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง 2) การศึกษารูปแบบการประพันธ์ 3) การศึกษาเรื่องย่อและคำศัพท์น่ารู้ 4) การถอดคำประพันธ์ 5) การสรุปเนื้อเรื่อง 6) การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี 7) การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง 8) การสรุปความรู้และข้อคิด และ 9) การท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิง จำนวน 9 แผนฯละ 1-2 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง มีผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.09)

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติเป็นตอนๆตามลำดับขั้นตอน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวมทั้งฉบับเพื่อใช้ในการประเมินค่า

และแปลความหมายของคะแนน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103)

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัด การเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยให้นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิง

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ผ่านเกณฑ์	คะแนนของนักเรียน				คิดเป็นร้อยละ	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
			สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.		จำนวน (คน)	ร้อยละ
30	30	21	27	16	22.23	2.65	74.11	25	83.33

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอน ศีกะหมิงกุหนิง พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ 22.23 คิดเป็นร้อยละ 74.11 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความคิดเห็นทั่วไปต่อการเรียนวรรณคดีไทย	3.72	0.13	เห็นด้วย
2	ด้านการเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย	3.52	0.12	เห็นด้วย
3	ด้านความสนใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย	3.86	0.26	เห็นด้วย
4	ด้านความนิยมชมชอบต่อการเรียนวรรณคดีไทย	3.94	0.19	เห็นด้วย
5	ด้านการแสดงออกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย	3.51	0.28	เห็นด้วย
ภาพรวม		3.71	0.07	เห็นด้วย

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อด้านความนิยมชมชอบต่อการเรียนวรรณคดีไทย อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.19) รองลงมา คือ ด้านความสนใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.26) ด้านความคิดเห็นทั่วไปต่อวรรณคดีไทย อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.13) ด้านการเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.12) และด้านการแสดงออกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ผู้วิจัยสามารถนำผลมาอภิปรายผล ตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง อิเหนา ตอน ศึกษาบทกวีหนึ่ง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ 22.23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.11 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงขึ้น เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ นักเรียนมีความสนใจกิจกรรมต่างๆ ที่ได้แสดงออกเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน การพูด ฟังและดู เช่น กิจกรรมออกแบบแผ่นพับ กิจกรรมออกแบบหุ่นตัวละคร กิจกรรมแสดง

ละคร กิจกรรมทำหนังสือมะเฟือง กิจกรรมนำเสนอและอภิปรายภายในกลุ่ม นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป้าหมายคือความสำเร็จของกลุ่ม ดังนั้น นักเรียนจึงให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและการทดสอบย่อยในแผน ที่นำคะแนนพัฒนาของนักเรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรุช พวงขาว (2558) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกนั้น นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ในแต่ละกิจกรรมทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ดังที่ทัญญู วุฒิวรรณ (2553) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาของสุดารัตน์ เกียรติจรุงพันธ์ (2559) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีองค์ประกอบสำคัญคือการแบ่งกลุ่มตามระเบียบวิธีเทคนิค STAD นักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน และคะแนนพัฒนาของนักเรียนรายบุคคล นำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด จะได้รับรางวัล ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบุญยภัทร สมเพชร (2553) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังผา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เช่นเดียวกับพิศอุดม พงษ์พวงเพชร (2557) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความฉลาดเชิงจริยธรรม เรื่องสำนวนไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ

STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ สุทธิเกียรติ เพิ่มขึ้น (2560) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อิศรญาณภาษิต ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และการสอนแบบปกติพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่า นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยทั้งหมด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความนิยมชมชอบต่อการเรียนวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.19$) รองลงมา คือ ด้านความสนใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.26$) ด้านความคิดเห็นทั่วไปต่อการเรียนวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.13$) ด้านการเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 3.52, S.D. = 0.12$) และด้านการแสดงออกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.28$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายข้อคำถาม 3 ลำดับ พบว่า นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งทั้งหมด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนคิดว่าสามารถนำข้อคิดจากวรรณคดีไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.35$) รองลงมา คือ นักเรียนชอบกิจกรรมในวันสุนทรภู่ที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.83, S.D. = 0.38$) และนักเรียนคิดว่าได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นในการเรียนวรรณคดีไทย ($\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.43$) จากผลดังกล่าวทำให้เห็นว่าความคิดเห็นในลักษณะความรู้สึกต่อการเรียนวรรณคดีไทย น่าจะมีผลมาจากกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพราะว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างจากที่นักเรียนเคยเรียนมา เนื่องจากการเรียนการสอนในลักษณะนี้จะเป็นการช่วยเหลือกัน ผ่านกิจกรรมการฟัง (Listen) การพูด (Talk) การอ่าน (Read) การเขียน (Write) และการสะท้อน (Reflect) ให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ และฝึกทักษะต่างๆ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกลำบาก ไม่ท้อถอย ไม่เล่นและคุยกับเพื่อนเสียงดัง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดที่จะสร้างเจตคติที่ดีหรือไม่ดีแก่นักเรียน หากนักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเกิดการยอมรับในสิ่งที่เรียนรู้ จะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรุช พวงขาว (2558) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า เจตคติต่อวิชาเคมี

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับณัฏฐ์ชญา อินพุลวงษ์ (2559) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เจตคติต่อคณิตศาสตร์และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า เจตคติต่อคณิตศาสตร์ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และวรลักษณ์ เอียดรอด (2561) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ระบบนิเวศ พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ 22.23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.11 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.07$)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัตสนีย์ สีนุสสิงห์. (2532) *วรรณคดีศึกษา*. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฏฐ์ชญา อินพุลวงษ์. (2559). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เจตคติต่อคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). *การเรียนรู้เชิงรุก*. ค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2562, จาก www.academic.chula.ac.th/elearning/content/active%20learning_Taweewat

- ทิตนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นිරุช พวงขาว.(2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ,หม่อมหลวง.(2539).แนวทางการศึกษาวรรณคดี.กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- บุญฤทธิ์ สมเพชร. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังผา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงราย เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประพันธ์ บุญพิมพ์, (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT).วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 2(3), 96-102.
- พระมหาอภิรักษ์ นนทภาณี (คำหาพล). (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกสาระหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิศุดม พงษ์พวงเพชร.(2557).การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์และความฉลาดเชิงจริยธรรม เรื่องสำนวนไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL).วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม , 4(3), 94-103.
- รินทร์ทัย สัจจพันธ์.(2523).ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วทันญ วุฒิวรรณ.(2553) ผลการจัดการเรียนสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรลักษณ์ เอียดรอด.(2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง ระบบนิเวศ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2561). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุชาดา แก้วพิกุล. (2555).การพัฒนากิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้นโดยเน้นการเรียนรู้เป็นรายคู่ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ.บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุदारัตน์ เกียรติเจริญพันธ์. (2559). การศึกษามโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยาเพิ่มเติม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิเกียรติ เพิ่มขึ้น.(2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอิศรญาณภาษิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และการสอนแบบปกติ. ค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2562, จาก
: http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/indexBy.ru?bid=4&AbstractDataModel_page=2&AbstractDataModel_sort=name_lastname.desc
- แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย.(2561) การเรียนรู้เชิงรุก : กิจกรรมท้าทายสำหรับผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0.วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 8(3), 61-71.
- อดิสร ขาวสะอาด.(2555).การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวลนรดิศวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

